

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
ANKARA

SENATO KARARLARI

OTURUM TARİHİ

OTURUM SAYISI

KARAR SAYISI

03.10.2018

25

2018 - 383

“Hacettepe Üniversitesi Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulunun Çalışma Esasları Hakkında Yönerge”nin teklif edilen ekteki şekliyle kabulüne oy birliği ile karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Ahmet PINAR

Genel Sekreter V.

Evrakın elektronik imzalı suretine <https://belgedogrulama.hacettepe.edu.tr> adresinden 297315a0-4a29-4365-ade5-ffac358b92ee kodu
Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.

CİNSEL KİMLİK SORUNLARINI DEĞERLENDİRME KURULUNUN ÇALIŞMA ESASLARI HAKKINDA YÖNERGE

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1- (1) Bu yönergenin amacı, Hacettepe Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı olarak, cinsel kimlik sorunları nedeniyle gereksinim duyulan tıbbi işlemlerin tıp etiği ilkelerine, güncel bilimsel bilgi birikimine ve yasal düzenlemelere uygun standart bir şekilde yürütülmesini sağlamak, gerektiğinde bilirkişilik görevlerini yerine getirmek üzere kurulan Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulu'nun, amaçlarına, faaliyet alanlarına, yönetim organlarına ve bu organların görevlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

Madde 2- (1) Bu yönerge, Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulu'nun amaçlarına, faaliyet alanlarına, yönetim organlarına, yönetim organlarının görevlerine ilişkin hükümleri kapsar.

Dayanak

Madde 3- (1) Bu yönerge 2547 sayılı Kanun'un 14. maddesi ile aşağıdaki ulusal mevzuata ve uluslararası tıbbi uygulama kılavuzlarına dayanılarak hazırlanmıştır.

- a) 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun Cinsiyet Değişikliğini düzenleyen 40. maddesi
- b) Dünya Transgender Sağlığı İçin Uzmanlar Birliği tarafından hazırlanan Transseksüel, Transgender ve Cinsiyete Uymayan Kişilerin Sağlığıyla İlgili Bakım Standartları
- c) Endokrinoloji Derneği tarafından hazırlanan Cinsiyetinden Hoşnutsuzluğu/Cinsiyet Uyumsuzluğu Olan Kişilerin Endokrinolojik Tedavileri: Klinik Uygulama Kılavuzu
- d) Dünya Hekimler Birliği'nin Ekim 2015'te Moskova'daki 66. Genel Kurulu'nda onaylanan Transgender Kişiler Üzerine Bildirge

Tanımlar

Madde 4- (1) Bu yönergede geçen;

- a) Başkan : Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulu Başkanı,
- b) Kanun: 4721 Sayılı Türk Medeni Kanunu'nun cinsiyet değişikliğini düzenleyen 40. maddesini

Evrakın elektronik imzalı suretine <https://belgedogrulama.hacettepe.edu.tr> adresinden 297315a0-4a29-4365-ade5-ffac358b92ee

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'nun Değerlendirme Kuruluna ile imzalanmıştır.

c) Karar : Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulu

d) Rektör: Hacettepe Üniversitesi Rektörünü,

e) Tıbbi kılavuzlar: Cinsel kimlikle ilgili sorunların tıbben ele alınmasıyla ilgili, uzmanlık dernekleri ve meslek kuruluşlarının hazırladıkları uygulama kılavuzları, ilkeleri ve bildirelerini ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Kurulun Oluşumu, Çalışma Esasları

Kurulun Oluşumu

Madde 5- (1) Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulu, bir psikiyatri uzmanı, bir endokrinoloji uzmanı, bir plastik cerrahi uzmanı, bir kadın hastalıkları uzmanı, bir üroloji uzmanı, bir genetik uzmanı, bir tıp etiği uzmanı ve bir avukat olmak üzere 8 üyeden oluşur.

(2) Kurul üyeleri başkanın önerisi üzerine Rektör tarafından atanır.

(3) Kurul üyelerinin görev süresi beş yıldır. Görev süresi biten üye yeniden atanabilir. Bir takvim yılı içerisinde izinsiz ve mazeretsiz olarak üst üste üç toplantıya katılmayan üyenin üyeliği düşer. Üyelik sıfatının ölüm, emeklilik, ayrılma gibi herhangi bir sebeple sona ermesi halinde, yerine aynı usulle ayrılan üyenin niteliklerini taşıyan yeni bir üye Rektör tarafından görevlendirilir.

(4) Kurul üyesi psikiyatri uzmanı başkan olarak görev yapar.

(5) Kurul'un yazışmaları yapmak, izlemek ve arşivlemekten sorumlu, devamlı görev yapan bir sekreteri bulunur. Sekreter, başkanın talebi üzerine Hacettepe Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Birimi Yönetim Kurulu Başkanlığı tarafından görevlendirilir.

Çalışma Esasları

Madde 6- (1) Kurul, en az 2 ayda bir kez başkanın belirleyeceği gündemle, toplantı tarihinden en az on gün önce üyelere iletilen yazılı daveti üzerine toplanır.

(2) Toplantılar en az hekim üye sayısının salt çoğunluğunun katılımı halinde gerçekleştirilir.

(3) Kurul başkanının yokluğunda toplantılar, en kıdemli üye tarafından yürütülür.

(4) Kurul kararları, toplantıya katılanların oy çokluğu ile alınır. Oy eşitliği halinde başkanın oyu yönünde karar verilir.

(5) Çocukluk ve/veya ergenlik döneminde izlenmiş hastalarla ilgili kurul toplantılarına, çocuk ve ergen ruh sağlığı uzmanı, çocuk endokrinoloji uzmanı ve ergen sağlığı uzmanlarından gerekli görülenler görüşlerine başvurulmak üzere başkan tarafından toplantı tarihinden en az on gün önce iletilen yazıyla davet edilebilirler.

Evrakın elektronik imzalı suretine <https://belgedogrulama.hacettepe.edu.tr> adresinden 297315a0-4a29-4365-ade5-ffac358b92ee

Bu belge 5070 sayılı Elektronik mza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik mza ile imzalanmıştır.

görüldüğünde bireysel ve/veya grup psikoterapileriyle güçlendirilmesi, beklentilerinin gerçekçilik düzeyinin belirlenmesi, hormon tedavileri ve cerrahi işlemlerle ilgili bilgi ve anlayış düzeyinin, kendi sağlığı ile ilgili bağımsız karar verebilme yeterliğinin değerlendirilmesi, eşlik eden ruhsal sorunlar saptanırsa tedavilerinin düzenlenmesi ve cinsiyet geçiş süreci ile ilgili tıbbi işlemler açısından Tıbbi Kılavuzlarda tanımlanan ölçütleri karşılayıp karşılamadığının değerlendirilmesini içerir.

(4) Psikiyatri polikliniğindeki değerlendirme ve izlem, sürecin tamamında devam eder. Hastalardan tıbbi girişim öncesinde, girişimin niteliğine göre endokrinoloji, genetik, plastik rekonstrüktif ve estetik cerrahi, kadın hastalıkları ve doğum veya üroloji konsültasyonları istenir.

(5) Genetik polikliniğinde hastanın, kromozomal, gonadal ve fenotipik cinsiyet değerlendirmesi yapılır. Klinik öykü ve muayene sonucu cinsiyet gelişimi ile ilgili bozukluk düşünüldüğünde ilgili laboratuvar değerlendirmeler planlanır. Değerlendirme sonucunda hastayla ilgili genetik uzman görüşü dosyasına kaydedilir.

(6) Endokrinoloji polikliniğinde ilk değerlendirmede kişinin karşı cins hormon tedavileri açısından gerekli temel değerlendirmeleri yapılır. Hormon tedavisi kullanımıyla ilgili göz önünde bulundurulması gereken bedensel sağlık ile ilgili durumlar taranır. Bedensel sağlıkla ilgili saptanan sorunlar açısından tedavi düzenlenir, gerektiğinde hasta ilgili polikliniklere yönlendirilir. Hasta tıbbi kılavuzlarda hormon tedavisi uygulanmasıyla ilgili ölçütler açısından değerlendirilir ve görüş dosyasına kaydedilir. Kurulda hormon tedavisine başlanması kararı verildiğinde, hastanın klinik değerlendirmelerine uygun şekilde hormon tedavisi planlanır ve izlenir. Kurul değerlendirmesi öncesinde hormon kullanmaktayken başvuran hastalarda hormon tedavisinin devamına klinik değerlendirmelere göre karar verilir.

(7) Plastik Rekonstrüktif Ve Estetik Cerrahi, Üroloji ve Kadın Hastalıkları ve Doğum polikliniklerinde hastanın, cinsiyet geçiş süreci ile ilgili cerrahiye uygunluk açısından değerlendirmeleri yapılır, hastalar cerrahi işlem seçenekleri açısından bilgilendirilir. Cinsiyet geçişi ile ilgili cerrahi işlem geçirmiş olan hastalarda geçirilen ameliyatlara, sonuçları ve ameliyatlara sonucunda kişinin üreme yeteneğinden sürekli olarak yoksun olup olmadığı ile ilgili görüş dosyasına kaydedilir.

(8) Kurulun tıp etiği uzmanı üyesi uygulama ve kararların etik değerlendirmesini toplantı sırasında yapar. Gerektiğinde ileri değerlendirme talep eder.

(9) Kurulun avukat üyesi mahkemelere ileilmek üzere verilen kurul kararlarının yasal mevzuata göre değerlendirmesini toplantı sırasında yapar, görüşünü bildirir.

Kurul Kararları

Madde 9- (1) Psikiyatri, endokrinoloji ve genetik değerlendirmeleri tamamlanmış, tıbbi kılavuzlara göre hormon tedavisi ölçütlerini karşıladığı kararna varılan hastalarda, yazılı olarak aydınlatılmış onam temin edilmesi koşuluyla, hormon tedavisine başlanması, psikiyatri ve endokrinoloji polikliniklerinde izlemlerine devam edilmesi kararı verilir.

(2) Psikiyatri, Endokrinoloji, Genetik, Plastik Rekonstrüktif ve Estetik Cerrahi ile doğumda tayin edilen cinsiyet erkek olanlarda Üroloji, Kadın Hastalıkları ve Doğum polikliniklerinde değerlendirmeleri tamamlanmış, tıbbi kılavuzlara göre üreme organlarına

yönelik cerrahi işlem ölçütlerini karşıladığı kararına varılan hastalarda, yazılı olarak aydınlatılmış onam temin edilmesi koşuluyla, cinsiyet değişikliği amacıyla cerrahi işlemlerin uygun olduğuna yönelik karar verilir. Cinsiyet değiştirme amacıyla başvurduğu mahkeme tarafından Sağlık Kurulu raporu düzenlenmesi istenmiş olan hastalarda, kanunda geçen konularda, yazıda yer alan sorulara yanıt verecek şekilde rapor düzenlenir.

(3) Mahkeme tarafından, cinsiyet değişikliğine yönelik cerrahi işlemler sonrasında, Kanunda belirtilen kıstaslarla, amaç ve tıbbi yöntemlere uygun bir cinsiyet değiştirme ameliyatı gerçekleştirilip gerçekleştirilmediği sorulduğunda, ilgili cerrahi bölüme yönlendirilir. Bölüm tarafından hazırlanan sağlık kurulu raporu başkan imzalı üst yazıyla mahkemeye iletilir.

(4) Adli ve idari makamlar tarafından bireysel tıbbi süreçler dışındaki konularda yazıyla iletilen görüş isteği, bilirkişilik ve diğer resmi yazışmalar kurulda görüşülerek karara bağlanır. Bu konularda hazırlık yapmak üzere başkan, kurul üyelerini görevlendirebilir. Yanıtı esas oluşturacak kurul görüşünün ve kararının belirlenmesi, olağan toplantılarda yapılabileceği gibi, başkan tarafından kurul ayrıca toplantıya çağrılabilir. Konu hakkına verilen kurul kararı başkan imzalı üst yazıyla ilgili makama gönderilir.

(5) Adli ve idari makamların kurul kararı gerektirmeyen görüş veya bilirkişilik istekleri ve diğer resmi yazışmalar başkan tarafından ilgili kurul üyesine iletilir. Üye tarafından hazırlanan rapor başkan imzalı üst yazıyla ilgili makama gönderilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Gizlilik

Madde 10 – (1) Kurulun yazışmaları gizli olup üçüncü kişilere bilgi verilmez.

(2) Kurul üyeleri ve sekreteri, kurul çalışmaları kapsamında edindikleri bilgileri yasal zorunluluklar ya da gerekli yasal izinler olmaksızın herhangi bir kurum, kuruluş ya da kişiye açıklayamazlar.

Geçiş Hükümleri

Madde 11 – (1) Bu yönerge yürürlüğe girdiği tarihte mevcut Cinsel Kimlik Sorunlarını Değerlendirme Kurulu üyeleri yürürlük tarihinden itibaren 5 yıl süreyle görevine devam eder.

Yürürlük

Madde 12 – (1) Bu yönerge, Hacettepe Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

Evrakın elektronik imzalı suretine <https://belgedogrulama.hacettepe.edu.tr> adresinden 297315a0-4a29-4365-ade5-ffac358b92ee Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik imzalarla onaylanmıştır.
Madde 13 – (1) Bu yönerge hükümlerini Hacettepe Üniversitesi Rektörü yürütür.